

FOLKETINGET

Folketinget og Christiansborg

Velkommen til Folketinget

Christiansborg er centrum for folkestyret i Danmark. Her ligger landets parlament, Folketinget, hvor de 179 folkevalgte medlemmer diskuterer og vedtager de love, landet skal regeres efter.

Hvert år kommer mere end 100.000 mennesker på besøg i Folketinget for at mødes med politikere eller opleve rammerne omkring det danske folkestyre. Derudover har op til 1.200 partiansatte, embedsmænd, journalister og mange andre deres daglige gang på Christiansborg.

Christiansborg

Christiansborg ligger på øen Slotsholmen, der er omgivet af smalle kanaler. I kældrene under Christiansborg findes endnu resterne af biskop Absalons borg fra 1167, den første borg, der blev opført på øen.

I 1369 indtog Hanseforbundet Absalons borg og rev den ned. Kort efter blev Københavns Slot opført, og i 1443 flyttede kongen ind på det. Med tiden blev slottet for småt for kongen. Derfor rev Christian VI det ned og begyndte i 1736 i stedet at opføre et smukt rokokopalads, det første Christiansborg. Det brændte dog allerede i 1794. Kun Ridebaneanlægget og Slotskirken overlevede flammernes hærgen. Et noget mere beskedent slot, det andet Christiansborg, blev bygget på ruinerne. I 1850 rykkede Danmarks første parlament, Rigsdagen, ind i den ene fløj. Men i 1884 forsvandt også dette slot under en brand.

Det nuværende Christiansborg

Den voldsomme brand i 1884 brød ud, mens forfatningskampen, den alvorligste krise i dansk politik, var på sit højeste. Højre og Venstre var havnet i en fastlåst politisk situation, og grundloven rummede ingen mæglingsregler. I en årrække gennemførte højreregeringen med det godsejertunge Landsting i ryggen en række foreløbige (provisoriske) love helt uden om Folketinget, hvor Venstre havde flertallet. Først efter systemskiftet i 1901, hvor den første venstregering kom til magten, kunne partierne enes om at vedtage en genopbygning af slottet. Og siden 1918 har det nuværende Christiansborg, bygget i nybarok stil, dannet rammen om folkestyret.

Også i nyere tid har Christiansborg været ramt af brande. I 1992 brændte en del af Proviandhuset under en ombygning af den 400 år gamle bygning. Samme år ramte en raket affyret under det københavnske karneval Slotskirken, og den blev raseret af en voldsom brand.

Folketingssalen, Landstingssalen og Vandrehallen

Folketingssalen er placeret ud mod Slotspladsen og er et imponerende rum, der hæver sig i tre etager. Salen er domineret af medlemspladsernes hesteskoform og af formandssædet i midten.

Landstingssalen husede Landstinget, indtil det med grundlovsændringen i 1953 blev afskaffet. I dag benyttes Landstingssalen til konferencer, høringer og andre arrangementer.

Mellem Folketingssalen og Landstingssalen ligger Vandrehallen. Den er udsmykket med en 268 m lang blomsterfrise krydret med maleren Rasmus Larsens kommentarer til det politiske liv. Frisen malede han i 1918-21 og fik på grund af sin bidende ironi tilnavnet "den onde maler". "Ikke enhver hane, der galer, melder ny dag," og "Alle vil herrer være, ingen vil sækken bære" er blot nogle af de "gode råd" og påmindelser, politikerne får med sig, når de passerer frisen.

Midt i Vandrehallen ligger Samtaleværelset, som er Folketingets fornemste repræsentationslokale. Her modtages statsoverhoveder og andre betydningsfulde gæster.

I Vandrehallen kan man desuden se grundlovene fra 1849, 1866, 1915 og den seneste fra 1953.

Grundloven

Grundloven beskriver rammerne for det danske demokrati. Den sikrer borgerne fundamentale rettigheder som ytringsfrihed og forsamlingsfrihed, rettigheder der bl.a. skal beskytte dem mod overgreb fra staten. Samtidig har borgerne med grundloven anerkendt princippet om, at flertallet har ret til at bestemme, og at de selv har pligt til at overholde landets love. Danskerne udøver indirekte magt, når der er valg, ved at vælge de politikere, de mener bedst kan repræsentere dem i Folketinget.

”IKKE ENHVER HØNE, DER KAGLER,
LÆGGER ET ÆG.”

FRA DEN ONDE MALERS FRISE I VANDREHALLEN.

For at undgå magtmisbrug deler grundloven magten i tre uafhængige instanser:

- **Folketinget og regeringen** er den lovgivende magt, der vedtager love.
- **Regeringen** er den udøvende magt, der sikrer, at lovene bliver udarbejdet og overholdt.
- **Domstolene** er den dømmende magt, der dømmer i konflikter mellem borgere og mellem myndigheder og borgere.

Det er statsministeren, der bestemmer, hvornår der skal udskrives valg. Der må dog højst gå 4 år mellem to valg. Kun hvis regeringen får et flertal i Folketinget imod sig, kan statsministeren blive tvunget til at udskrive valg.

Det politiske arbejde

Et folketingsår løber fra den første tirsdag i oktober til samme tidspunkt året efter. Arbejdet i Folketingssalen afsluttes dog som regel inden grundlovsdag. Der er godt 100 mødedage i Folketingssalen i løbet af et folketingsår.

Et lovforslag skal altid behandles tre gange i Folketingssalen, før det kan vedtages. Når forslaget behandles første gang, er debatten af principiel karakter, og det vil som regel kun være ministeren og partiernes ordførere på det pågældende område, som er til stede.

Efter første behandling bliver lovforslaget gennemgået i detaljer af et af Folketingets udvalg. Lovforslag om skat drøftes f.eks. i Skatteudvalget.

Herefter følger anden- og tredjebehandlinger. Hvis der er stillet ændringsforslag, stemmer man om dem under andenbehandlingen. Derefter går lovforslaget sædvanligvis direkte til tredje behandling, men det kan også sendes til en ny behandling i udvalget. Ved afstemningerne under anden- og tredjebehandlinger skal over halvdelen af medlemmerne være til stede. Forslaget bliver kun til lov, hvis et flertal stemmer for.

Ud over at lovgive har Folketinget til opgave at føre kontrol med regeringen. Det er i sagens natur særlig oppositionen i Folketinget, der holder øje med regeringen. Kontrollen sker bl.a. ved, at folketingsmedlemmerne og Folketingets udvalg stiller spørgsmål til ministrene, som de besvarer skriftligt eller mundtligt. Folketingets udvalg kan f.eks. bede ministeren om at forklare sig ved et udvalgsmøde – det hedder at kalde ministreren i samråd.

Kontrollen kan også ske ved en længere forespørgselsdebat i Folketingssalen, der kan munde ud i en kritik af regeringen. I yderste konsekvens kan et flertal i Folketinget beslutte at vælte en regering.

Folketinget

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00

ft.dk
ft@ft.dk